Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap

Jaarverslag 2021

Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap (KNHG)

Bezoekadres:
Oost-Indisch Huis
Korte Spinhuissteeg 3
1012 CK Amsterdam

Postadres:
Postbus 10855
1001 EW Amsterdam

Mail:
info@knhg.nl

Inhoud

1. Voorwoord 4

2. Organisatie 5

2.1. Bestuur KNHG 5

2.2. Bureau KNHG 6

3. Beleid 7

3.1. Missie, visie, ambitie en rollen 7

3.2. Uitvoering beleid 8

3.3. Beleidsmatige ontwikkelingen 9

3.4. Leden en ledenontwikkeling 10

3.5. Werkgroepen 11

3.6. Prijzen 12

4. Jubileum 14

5. Bijeenkomsten & congressen 15

5.1. Expertmeeting geschiedenisonderwijs Nederlandse universiteiten 15

5.2. Nacht van de Geschiedenis 15

5.3. Jaarcongres 16

5.4. Algemene Ledenvergadering 16

5.5. Webinars 16

6. Internationaal 18

6.1. Beleid 18

6.2. CISH/ICHS 18

6.3. Verband der Historiker und Historikerinnen Deutschland (VHD) 18

7. Communicatie 19

7.1. Websites 19

7.2. Sociale media 20

7.3. Nieuwsbrieven, zomer- en nieuwjaarsgroeten 21

8. Tijdschrift BMGN – *Low Countries Historical Review* 23

8.1. BMGN – LCHR 23

8.2. Redactie 23

8.3. Recensies 24

8.4. Samenwerking met Kleio 24

8.5. Inhoudelijke vernieuwing 24

8.6. Actualiteitsparagraaf 25

9. KNHG en BMGN in de media 26

10. Vooruitblik 28

1. Voorwoord

2021 was het tweede jaar waarin het KNHG te maken had met de gevolgen van de Covid-19-pandemie. Dankzij de lessen van 2020 konden bureau en bestuur snel schakelen. Het in 2020 uitgestelde jubileumfeest kreeg vorm als een talkshow, die via een live stream uitgezonden werd. Het betekende ook dat de derde editie van de Historicidagen, oorspronkelijk gepland in augustus in samenwerking met de Erasmus Universiteit Rotterdam, met een jaar uitgesteld werden. Gelukkig kon er wel, letterlijk op de laatste dag dat dat nog mogelijk was, een fysiek Jaarcongres georganiseerd worden. Dat de behoefte aan persoonlijk contact groot was, bleek uit het grote aantal deelnemers dat naar het Nationaal Archief kwam voor het congres, dat in het teken stond van wereldburgerschap. 2021 was ook het eerste jaar van de nieuwe driejarige beleidsperiode. Deels betekent dit een continuering van de in 2018 ingezette richting, deels legt het KNHG de komende drie jaar andere accenten dan in de voorgaande jaren. Wellicht de belangrijkste beleidswijziging is de expliciete aandacht die het bestuur en het bureau hebben voor diversiteit en inclusie. Hiertoe is een beleidsplan opgesteld en gepubliceerd. Deze aandacht is ook terug te zien in de samenstelling van het nieuwe bestuur, dat op 12 november tijdens de Algemene Ledenvergadering gekozen is.

Beleidsmatig was er in 2021 een aantal grote klussen dat geklaard moest worden. Zo is de aanvraag voor de bestendiging van het predicaat Koninklijk opgesteld en ingediend bij de gemeente Den Haag, waar het KNHG statutair gevestigd is. Daarnaast zijn de statuten van de vereniging onder de loep genomen naar aanleiding van de invoering van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) per 1 juli 2021. De voorgestelde wijzigingen zijn op de Algemene Ledenvergadering aangenomen. Twee onderzoekstagiairs zijn geworven en doen in opdracht van het bestuur onderzoek naar het hergebruik van historisch-wetenschappelijke kennis in het grijze gebied tussen adequaat verwijzen en plagiëren. Dit project, getiteld (On)Ethisch hergebruik, zal in 2022 zijn beslag krijgen in een rapport met aanbevelingen, een *webinar* en een sessie op de Historicidagen in Rotterdam. Tot slot is het vermelden waard dat de BMGN – *Low Countries Historical Review* in januari 2021 over is gegaan naar het nieuwe Nederlandse open access-tijdschriftenpublicatieplatform OpenJournals. Deze overgang is zonder problemen verlopen. Naast recente jaargangen is het volledige archief vanaf 1970 digitaal raadpleegbaar op dit platform. Verder biedt het allerlei mogelijkheden voor (inhoudelijke) vernieuwing, waar in 2021 al de eerste vruchten van zijn geplukt. Meer hierover leest u in hoofdstuk 8. Ik wens u veel leesplezier!

Antia Wiersma
Directeur van het bureau

Waar kunt u ons vinden?

Websites: www.knhg.nl, www.historici.nl, www.bmgn-lchr.nl, www.historicidagen.nl
Facebook: JongKNHG, HistoriciNL, BMGN-LCHR
Twitter: @_KNHG, @HistoriciNL, @BMGN_LCHR
Instagram: @Historicidagen, @JongKNHG, @Historici.nl

2. Organisatie

2.1. Bestuur KNHG

Henk te Velde, voorzitter
Joost Dankers, penningmeester (tot 12 november)
Elise van Nederveen Meerkerk, penningmeester (vanaf 12 november)
Karwan Fatah-Black, secretaris (tot 12 november)
Nadia Bouras, secretaris (vanaf 12 november)

Bestuursleden met speciale portefeuilles

Dirk Jan Wolffram, voorzitter redactie BMGN – *Low Countries Historical Review* (tot 12 november)
Pim Huijnen, vice-voorzitter redactie BMGN – *Low Countries Historical Review* (vanaf 12 november)
Dirk Alkemade, Jong KNHG (tot 12 november)
Lema Salah, Jong KNHG (vanaf 12 november)
Carla van Boxtel, onderwijs (tot 12 november)
Tim Huijgen, onderwijs (vanaf 12 november)
Marens Engelhard, archieven (tot 12 november)
Vincent Robijn, archieven (vanaf 12 november)
Martine Gosselink, musea (tot 12 november)
Aspha Bijnaar, musea (vanaf 12 november)
Inger Leemans, congressen

Het bestuur heeft in 2021 vijf keer vergaderd. Er waren drie reguliere vergaderingen op 5 februari, 15 juni en 23 september, een extra vergadering op 23 maart waarin de bestuurswisselingen in november centraal stonden, en een vergadering met alleen het dagelijks bestuur op 18 mei ter goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening.

2.1.1. Nieuwe bestuursleden

De algemene ledenvergadering van het KNHG, die tijdens het Jaarcongres op 12 november werd gehouden, keurde de voordracht van zeven nieuwe bestuursleden goed: Nadia Bouras (secretaris, Universiteit Leiden), Elise van Nederveen Meerkerk (penningmeester, Universiteit Utrecht), Lema Salah (Jong KNHG, Nederlandse Defensie Academie/Radboud Universiteit Nijmegen), Tim Huijgen (onderwijs, Rijksuniversiteit Groningen), Vincent Robijn (archieven, Collectie Overijssel), Aspha Bijnaar (musea, Stichting EducatieStudio) en Pim Huijnen (BMGN – *Low Countries Historical Review*, Universiteit Utrecht). Voorzitter Henk te Velde (Universiteit Leiden) en portefeuillehouder congressen Inger Leemans (NL-Lab/Vrije Universiteit Amsterdam) blijven actief in het KNHG-bestuur.

2.2. Bureau KNHG

2.2.1. Medewerkers 2021

Pepijn Aarnink, communicatiemedewerker KNHG en webredacteur Historici.nl
Tessa Lobbes, managing editor BMGN – *Low Countries Historical Review*
Hans Spijker, editor BMGN – *Low Countries Historical Review*
Caroline van Vliet, administratie en webredactie
Rozemarijn van der Wal, managing editor BMGN – *Low Countries Historical Review* (van 1 juli tot 1 november)
Antia Wiersma, directeur

2.2.2. Stagiaires en vrijwilligers in 2021

Roosa Heikura, stagiaire Historicidagen (tot 1 februari)
Rayke van Lent, redactie-assistent BMGN – *Low Countries Historical Review* (van 1 januari tot 1 juli)
Claire Morrison, redactie-assistent BMGN – *Low Countries Historical Review* (van 1 januari tot 1 september)
Willem Dirk Noordink, onderzoekstagiair (On)Ethisch hergebruik (vanaf 1 september)
Nick Oosterwijk, redactie-assistent BMGN – *Low Countries Historical Review* (vanaf 1 september)
Marlene van der Velden, stagiaire communicatie KNHG en webredactie Historici.nl (van 15 februari tot 15 mei)
August Winter, stagiair communicatie KNHG en webredactie Historici.nl (van 1 november tot 15 december)
Sarah van der Zeijden, onderzoekstagiaire (On)Ethisch hergebruik (vanaf 1 september)
Lilac Zhang, stagiaire Historicidagen (van 1 januari tot 8 maart)
Diede Zwijnenburg, stagiaire communicatie KNHG en webredactie Historici.nl (van 1 juni tot 1 september)

2.2.3. Personele wisselingen

Rozemarijn van de Wal heeft van 1 juli tot en met 31 oktober 2021 tijdelijk het managing editorschap van de BMGN – *Low Countries Historical Review* waargenomen. Tessa Lobbes was in die periode afwezig vanwege zwangerschapsverlof.

2.2.4. Teamontwikkeling

In de zomer van 2021 heeft het team een bezoek gebracht aan de tentoonstelling *Vervlogen* in het Mauritshuis. In deze tentoonstelling wordt geur-historisch onderzoek verbonden aan de getoonde schilderijen. Tevens heeft het team in december een digitale workshop gevolgd getiteld *Presenteren met plezier*. Deze workshop werd verzorgd door wetenschapscommunicatiespecialisten Marloes ten Kate en Jenny Haseneck.

3. Beleid

3.1. Missie, visie, ambitie en rollen

Missie
KNHG verbindt historici en komt op voor de belangen van historici en van het vak.

Visie
KNHG is overtuigd van het maatschappelijk belang van historische kennis.

Ambitie
KNHG is een open, actieve en creatieve vereniging waarin leden samen met bestuur en bureau actief participeren.

Rollen

Verbinder van historici
Het KNHG is dé overkoepelende vereniging voor alle professionals werkzaam in verschillende historische werkvelden. Het KNHG overziet deze werkvelden en verbindt historici met elkaar én met partijen die een beroep willen doen op historici en hun kennis. Door het organiseren van fysieke en online bijeenkomsten en evenementen biedt het KNHG historici mogelijkheden voor verbinding.

Belangenbehartiger van historici
Het KNHG komt op voor de belangen van historici, inclusief hun perspectieven op de arbeidsmarkt. Het richt zich op professionele ontwikkeling van historici, binnen en buiten de academie. Het KNHG creëert een (online) gemeenschap van historici waar kennisuitwisseling, netwerken en het opdoen van werkervaring centraal staan.

Belangenbehartiger van het vak
Het KNHG houdt zich bezig met de professionalisering en ontwikkeling van het vak door het aanbieden van online dossiers, het organiseren van congressen en seminars/webinars. Het KNHG bevordert het debat over beroepsethische kwesties en staat pal voor de toegankelijkheid van bronnen. Daarnaast vraagt het KNHG bij relevante organisaties (overheid, pers) en relevante gremia aandacht voor het maatschappelijk belang van geschiedenis.

3.2. Uitvoering beleid

Uitvoering Beleids- en Werkplan voor periode 2021-2023

2021 was het eerste jaar van het nieuwe, meerjarige Beleids- en Werkplan. De activiteiten zoals opgenomen in het beleidsplan zijn vertaald naar een jaarplan. Het bureau van het KNHG heeft in een brainstorm nagedacht over en voorstellen gedaan voor de nadere invulling van een aantal nieuw opgenomen activiteiten. De medewerkers hebben, in verband met het thuiswerken als gevolg van de Covid-19-pandemie, dit jaar een persoonlijk werkplan gekregen waardoor duidelijk voor hen was wat de verwachtingen waren met betrekking tot de uitvoering van hun taken en hun bijdrage aan de door het bureau te behalen resultaten.

Strategie: Toevoegen waarde voor jonge jonge leden

De kracht van deze strategie zit enerzijds in het versterken van het sociale kapitaal van jonge historici door Jong KNHG als zelfstandige werkgroep binnen het KNHG, anderzijds in het bieden van kennis en toegang tot het netwerk van (leden van) het KNHG door relevante werk- of onderzoekservaringsplekken aan te bieden, waarmee zij kennis over het vak en werkervaring kunnen opdoen, én hun netwerk kunnen ontwikkelen. In 2021 heeft Jong KNHG drie activiteiten georganiseerd: een webinar met Tweede Kamerlid Martijn van Helvert, een lezing over Cleopatra in samenwerking met *Groniek* en een slavernijwandeling door Amsterdam.

Strategie: Versterken beroepsvereniging

Het Beleids- en Werkplan 2021-2023 legt ook nadruk op de toegevoegde waarde voor andere domeinen naast het wetenschappelijke/academische domein, dat de traditionele basis van het KNHG vormt, als voorwaarde voor een sterke beroepsorganisatie. Dit heeft geleid tot aanscherping van een aantal formuleringen over de taken van de beroepsorganisatie, onder andere op de landingspagina van het KNHG. De eerste aanzetten voor een multimediaal beroepsplatform zijn gedaan.
Nieuw is dat het KNHG in 2021 een aantal keer nadrukkelijk samenwerking met andere organisaties heeft gezocht om zich uit te spreken als beroepsorganisatie. Zo zijn in 2021 zorgen gedeeld over de beperkte toegang tot archieven voor onderzoekers en studenten. Deze brief werd mede-ondersteund door de verschillende opleidingscoördinatoren en onderwijsdirecteuren in Nederland. Samen met de Vereniging van Geschiedenisdocenten in Nederland (VGN) en de Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland (KVAN) heeft het KNHG een oproep gedaan aan het bestuur van de NPO om het historische televisieprogramma Andere Tijden, dat dreigde te sneuvelen door bezuinigingen, te laten voortbestaan. Bovendien heeft het KNHG zich gevoegd onder de organisaties die onder de naam Normaal Academisch Peil opkomen voor beter onderwijs en onderzoek aan Nederlandse universiteiten. In 2021 heeft het KNHG tweemaal actief een actie van dit samenwerkingsverband ondersteund.

Strategie: Vergroten zichtbaarheid

Een zichtbaar en actief KNHG vergroot de maatschappelijke relevantie van zowel de vereniging als het vak, zowel nationaal als internationaal. De kernwoorden hierbij zijn ondernemend, actief en creatief. Naast reguliere activiteiten, zoals actueel houden van de verschillende websites en communicatie over de organisatie van webinars en het Jaarcongres, heeft het bureau een 'talkshow' onder leiding van presentator Eveline van Rijswijk georganiseerd en uitgezonden via een live stream. Ter afsluiting van het jubileum is ook een speciaal jubileumthemanummer van BMGN – *Low Countries Historical Review* uitgegeven en verspreid onder alle leden.

3.3. Beleidsmatige ontwikkelingen

3.3.1. Diversiteit en inclusie

Het KNHG is zich bewust van diversiteit en onderschrijft het nut en noodzaak van een diverse en inclusieve organisatie. Daarom heeft het voor de beleidsperiode 2021-2023 een Plan Diversiteit & Inclusie opgesteld. In dit plan staat beschreven hoe het in deze beleidsperiode structureel aandacht wil hebben voor Diversiteit en Inclusie. Na goedkeuring door het bestuur en de Algemene Ledenvergadering, heeft het bureau dit plan in uitvoering genomen.

3.3.2. Bestendiging predicaat Koninklijk

Het in 1995 verleende predicaat Koninklijk, verleend bij de viering van het 150-jarige bestaan van het genootschap, was na vijfentwintig jaar verlopen. Een aanvraag tot bestendiging van dit predicaat is in het voorjaar van 2021 gedaan bij de burgemeester van Den Haag, de statutaire vestigingsplaats van het KNHG. In afwachting van de bestendiging heeft het Koninklijk Huis toestemming verleend om het predicaat te blijven voeren.

3.3.3. Statutenwijziging

Vanaf 1 juli 2021 moeten alle verenigingen en stichtingen voldoen aan de nieuwe Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR). Deze wet is bedoeld om bestuur en toezicht van verenigingen en stichtingen te verbeteren. Hiertoe zijn regels opgesteld over taken, bevoegdheden, verplichtingen en aansprakelijkheid. De overheid wil met de wet voorkomen dat wanbestuur, onverantwoordelijk financieel beheer, zelfverrijking, misbruik van posities en andere ongewenste activiteiten verenigingen en stichtingen schaden. De invoering van deze wet heeft er toe geleid dat het KNHG zijn statuten aan een nadere beschouwing heeft laten onderwerpen door een notaris. Die heeft, in lijn met de vereisten van deze nieuwe wet en met het oog op de ANBI-status van het KNHG, de statuten aangescherpt en in lijn gebracht met de wettelijke vereisten. De Algemene Ledenvergadering heeft op 12 november ingestemd met deze wijziging.

3.3.4. Plagiaat en (on)ethisch hergebruik

In 2020 zijn het bestuur van het KNHG en de redactie van BMGN – *Low Countries Historical Review* benaderd door verschillende historici (deels lid, deels niet) betreffende de zaak-Van Liempt en de beschuldigingen van plagiaat aan diens adres. Zij verzochten het KNHG om zich uit te spreken over deze

zaak. Na een aantal grondige discussies, waarbij ook de leden van de voormalige werkgroep Beroepsethiek zijn geconsulteerd, heeft het bestuur geconcludeerd dat er geen reden was om op dit individuele voorval te reageren. Wel werd breed de noodzaak gevoeld om te inventariseren hoe urgent deze problematiek is op breder vlak. Bovendien kwam in de discussies naar voren dat wanneer iemand formeel geen plagiaat pleegt, deze persoon toch kan ingaan tegen de beroepsethiek. Daarom heeft het bestuur besloten een bredere discussie te starten. Hiertoe is een plan opgesteld, dat onder meer een verkennend onderzoek omvat alsook een webinar en twee inhoudelijke sessies op de Historicidagen. Het bureau heeft twee onderzoekstagiairs aangezocht om dit onderzoek uit te voeren.

3.4. Leden en ledenontwikkeling

Ledenontwikkeling 2021

Met genoegen is vast te stellen dat de ledenontwikkeling de laatste jaren min of meer stabiel is. Op 31 december 2020 telde het KNHG 1075 leden; per 31 december 2021 waren dat er 1062. Het aantal abonnementen op BMGN – *Low Countries Historical Review* nam licht af, van 112 naar 105.

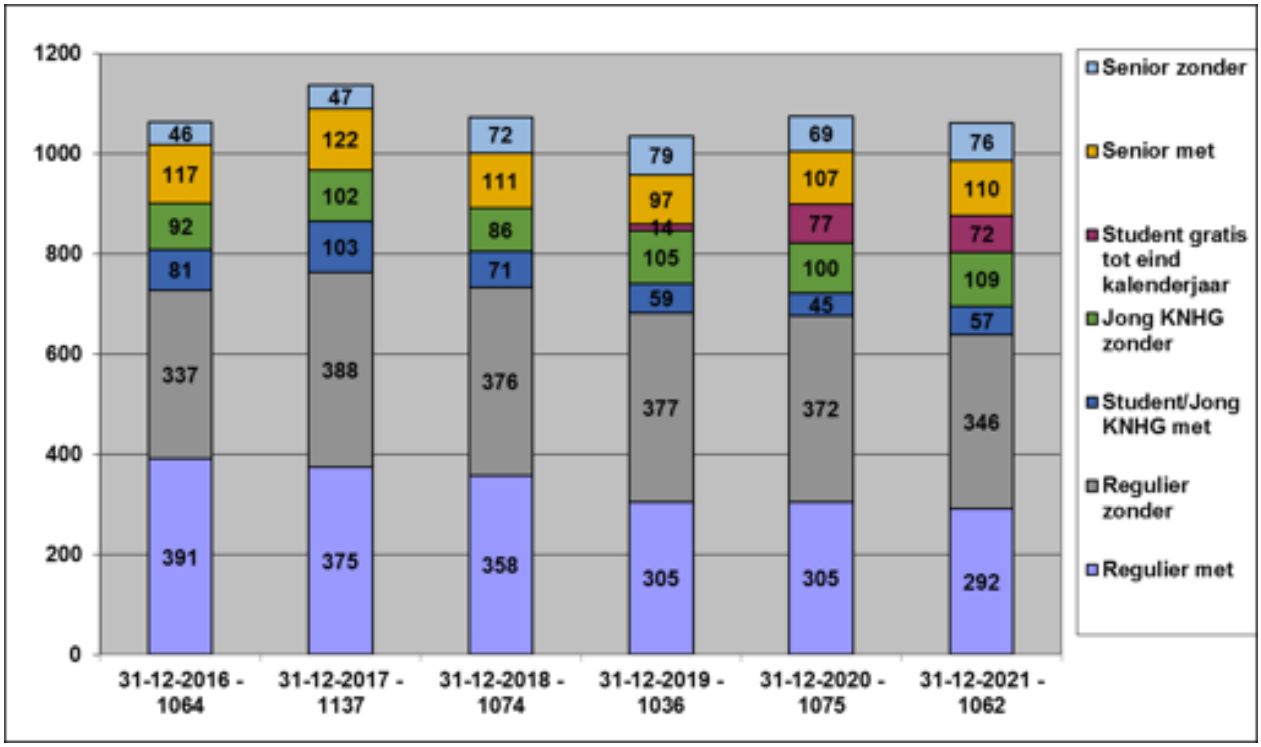

Institutioneel lidmaatschap

De mailing in november 2020 met het doel organisaties en instellingen te werven voor het institutioneel (steun)lidmaatschap heeft geresulteerd in twee aanmeldingen per 1 januari 2021.

Ledenwerving

Regelmatig worden ledenwerfacties gekoppeld aan de congressen en bijeenkomsten die het KNHG organiseert. Leden krijgen aanzienlijke korting op de toegangsprijs voor KNHG-bijeenkomsten; soms zijn

ze zelfs gratis toegankelijk voor leden. Niet-leden die zich aanmelden voor een evenement en zich tegelijkertijd als KNHG-lid aanmelden, kunnen tevens profiteren van de ledenkorting op de toegangsprijs.

Jong KNHG heeft ook in 2021 een belangrijke rol gespeeld bij het werven van jonge leden. Door actief ledencampagnes te voeren onder jongeren en studenten, en door advertenties te plaatsen, is opnieuw een groot aantal aanmeldingen voor het gratis studentlidmaatschap binnengekomen. Nieuwe, betalende leden ontvangen een welkomstgeschenk. Leden die hun gratis studentlidmaatschap omzetten naar een betalend lidmaatschap, ontvangen eveneens een welkomstgeschenk.

3.5. Werkgroepen

3.4.1. Jong KNHG

Jong KNHG is een werkgroep van het KNHG, met een apart bestuur en reglement. Het doel is om activiteiten van de beroepsvereniging af te stemmen op de specifieke behoeften van jongeren in het historisch werkveld en hen zo structureel bij het KNHG te betrekken.

Het bestuur van het Jong KNHG bestond in 2021 uit:
- Tom Scheepstra, voorzitter (tot 15 december)
- Hannah van der Heijde, penningmeester (tot 1 september)
- Laura Brinkhorst, penningmeester (vanaf 1 september)
- Ester Zoomer, bestuurslid (tot 1 september)
- Milou Wery, secretaris (vanaf 1 september)
- Lema Salah, vertegenwoordiger Jong KNHG in KNHG-bestuur (vanaf 12 november)
- Dirk Alkemade, vertegenwoordiger Jong KNHG in KNHG-bestuur (tot 12 november)
- Renate Wijmenga, bestuurslid activiteiten
- Aela Andree, bestuurslid PR/marketing (vanaf 1 september)
- Matthijs Kraijo, bestuurslid sociale media en activiteiten (vanaf 1 september)
- Kyra Gerber, bestuurslid algemeen en schrijfworkshops (vanaf 1 september)

In 2021 hebben afscheid genomen van het bestuur: Tom Scheepstra, Hannah van der Heijde, Ester Zoomer en Dirk Alkemade. Toegetreden tot het bestuur zijn: Aela Andree, Matthijs Kraijo, Kyra Gerber en Milou Wery. Lema Salah vervangt Dirk Alkemade als vertegenwoordiger van Jong KNHG in het KNHG-bestuur. De positie van voorzitter is op het moment van schrijven vacant.

Het bestuur van Jong KNHG kwam in 2021 vijf keer in vergadering bij elkaar.

Ledenontwikkeling

Het aantal student- en Jong KNHG-leden mét gedrukt tijdschrift is in 2021 gestegen met 12, het aantal Jong KNHG-leden zonder gedrukt tijdschrift met 9. Er zijn 72 studenten ingeschreven voor het gratis lidmaatschap tot 2022, waarvan 5 betalend lid zijn geworden per 1 januari 2022.

Activiteiten

In 2021 heeft ook Jong KNHG last gehad van de Covid-19-pandemie. Toch zijn de volgende activiteiten georganiseerd:

- 28 januari : webinar met Tweede Kamerlid Martijn van Helvert (27 deelnemers)
- 11 maart: lezing Cleopatra VII in samenwerking met *Groniek* (17 deelnemers)
- 12 augustus: slavernijwandeling door Amsterdam (20 deelnemers)

Ledenwerving

In het najaar van 2021, na aanvang van het nieuwe academische jaar, heeft het bureau van het KNHG een advertentiecampagne gevoerd in de verschillende historische studententijdschriften. Doel van deze campagne was de naamsbekendheid van Jong KNHG onder studenten geschiedenis te vergroten en (gratis) studentleden te werven.

Advertentiecampagne voor Jong KNHG in historische studententijdschriften

3.6. Prijzen

Elise Mathilde Essay Prijs

Adriaan Duiveman, promovendus aan de Radboud Universiteit Nijmegen, won de Elise Mathilde Essay Prijs (EMEP) in 2021 voor het beste historische essay met zijn bijdrage getiteld *Vloeibare grenzen*. De

prijs, die bestond uit een oorkonde en een geldbedrag van 10.000 euro, werd op 17 september digitaal uitgereikt. Tijdens de uitreiking verzorgde de bekende meteoroloog Helga van Leur een lezing waarin zij nadrukkelijk de verbinding zocht met het betoog van Duiveman.

Vloeibare grenzen

Adriaan Duiveman

Radboud Universiteit

Elbe Mathilde Essayprijs 2021, thema 'Grenzeloos'

Het zwarte gat van de cameralens staart me aan, ik ben mijn tekst weer kwijt, en mijn laarzen zuigen zich vast in de modder. Wetenschapscommunicatie brengt je als historicus op bijzondere plekken, zoals schoolaula's vol gapende tieners, of muffige archiefzaaltjes met luisteraars die je verhaal nog bijna zelf hebben meegemaakt. Nu sta ik in de Noordoostpolder, op een boerenerf, met een waadpak in een vijver.

Ik vertel in de camera over de amfibische cultuur van onze voorouders en over de 'poldertaal' waarmee we over waterbeheer spreken. De 'amfibische cultuur' is een concept van waterstaathistorica Petra van Dam. Met terpen, boten en noodzolders konden boeren hun koeien en kinderen snel in veiligheid brengen tijdens een watersnood. Dat ging zo tot diep in de negentiende eeuw, maar deze amfibische cultuur is nu vergeten. Nederlanders zien de geschiedenis van waterbeheer als een strijd tegen zee en rivieren. Niet dat dat verhaal zo nieuw is. Dichters en schrijvers vertellen het al sinds de zestiende eeuw.

Een kunstwerk zou tijdens mijn betoog worden 'geactiveerd', zo had de ontwerper achter de opnames bedacht. Het moment is daar. Achter me stapt kunstenares Maaike Fransen in het bruingroene water. Ze is het kunstwerk. Ze is een eendbootmens. Of een mensbootteend? Of een eendmensboot?

Het kostuum van Fransen – een mix van duikerspak, opblaasboot en watervogel – is een conceptueel kunstwerk. De kunstenares en ik zijn aan elkaar gekoppeld door een paar hippe ontwerpers en architecten. Voor de digitale Dutch Design Week maken zij de reeks PolderTV. De serie wordt ook uitgezonden op Omroep Flevoland, in de avondcarrousel. De kijkers in Dronten en Lelystad kunnen het zich dus een hele avond afvragen. Bootmenseend? Menseendboot?

1 Als je denkt aan waterwerken, dan denk je aan de Oosterscheldekering, de Maeslantkering of de Afsluitdijk. Je denkt aan beton en staal, en het zilte nat dat ertegen opspat. In vergelijking lijkt de Pannerdense Kop niet veel: basaltblokken om een krib middenin de rivier, met een piepklein vuurtorentje erop. Volgeladen binnenvaartschepen slepen zich er traag langsheen. Ze steken maar net boven het water uit. Op Google Maps is de Pannerdense Kop een 'toeristische attractie', maar zelfs op deze warme herfstdag is er maar één fietser. Toch, voor de Nederlandse delta is dit punt essentieel. De Pannerdense Kop scheidt de Rijn. In 1771 tekenden Nederlandse provincies en het Pruisische Kleef een akkoord over hoe de kop eruit moest zien. Tot op de dag van vandaag verdeelt de krib het water tussen Waal en Nederrijn: 3:1. De Pannerdense Kop bepaalt hoe Nederland eruitziet.

Tien minuten fietsen vanaf de Kop en je staat voor de Sint Laurentiuskerk in Kekerdom. Haar smalle Gotische ramen steken af tegen de bonkige steunberen. Het gebedshuis is gemaakt van de rode bakstenen die al eeuwen aan de Waal worden gebakken van rivierklei. De Sint Laurentius is de enige kerk in Nederland die buitendijks staat. Wanneer de Millingerwaard overstroomt staat de kerk onder water, net als de graven binnen en op het kerkhof. In 1995

Vormgeving van het essay Vloeibare Grenzen*, verzorgd door Amanda Butterworth*

Clio Fonds

In 2021 hebben Stefan de Vries en Catharina Bakker een toekenning van €20.000 ontvangen uit het Clio Fonds. Het fonds, dat is ondergebracht bij het Prins Bernard Cultuurfonds, maakt historisch onderzoek op het terrein van de Nederlandse geschiedenis in brede zin mogelijk. De Vries ontvangt het stipendium om een boek te schrijven over de geschiedenis en toekomst van Europa, voorlopig getiteld *Café Europa. Heden, verleden en toekomst van een twijfelend continent*. Bakker ontvangt het stipendium voor een boek over schrijfster Fré Dommisse (1900-1971).

4. Jubileum

Het jubileumjaar is door het uitbreken van de Covid-19-pandemie niet alleen volledig digitaal uitgevoerd, maar ook verlengd omdat een aantal activiteiten in 2020 geen doorgang kon vinden. Het in de zomer van 2020 geplande jubileumfeest heeft uiteindelijk in de zomer van 2021 de vorm gekregen van een talkshow waarin (oud-)bestuurs- en redactieleden, en zowel een voormalige als de huidige directeur van het bureau terug- en vooruitkeken. Deze talkshow stond onder deskundige leiding van presentator en historica Eveline van Rijswijk en werd live gestreamd. In totaal waren er honderd computers ingeschakeld op de live stream.

Tijdens de talkshow bood redactievoorzitter van BMGN – *Low Countries Historical Review* Dirk Jan Wolffram voormalig directeur Gees van der Plaat het eerste exemplaar aan van het speciale jubileumthemanummer. De redactie had het jubileumnummer aangegrepen om te reflecteren op de relevantie van het tijdschrift. Dit speciale nummer, dat alle leden als geschenk ontvingen, kende ook een bijzonder illustratiebeleid. Vijf jonge, recent aan de HKU afgestudeerde illustratoren verzorgden bij elk artikel een 'zinnebeeld in de beste klassieke traditie', zoals de redactievoorzitter het omschreef.

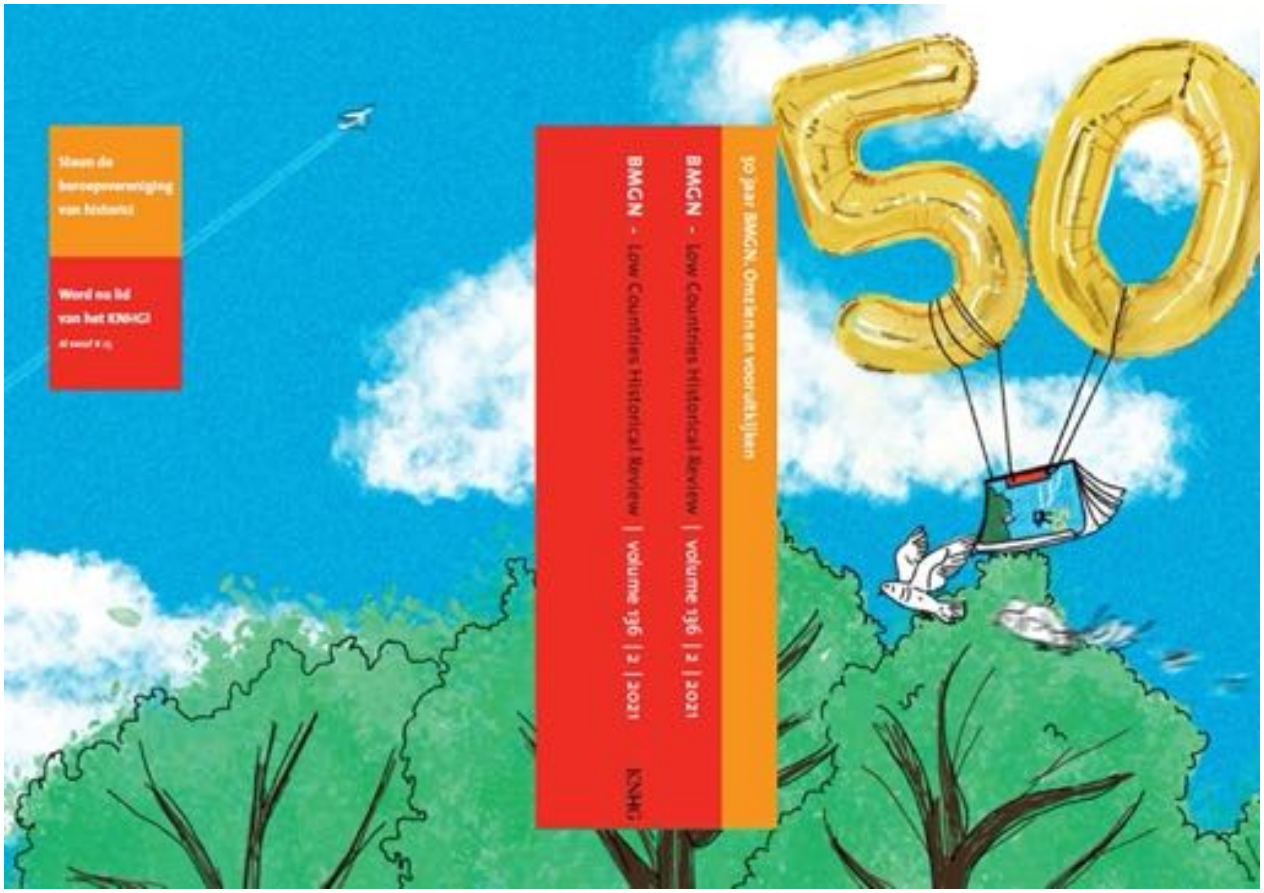

Omslag van het jubileumnummer BMGN – LCHR *136:2 uit 2021*

5. Bijeenkomsten & congressen

In 2021 heeft het KNHG de volgende (digitale) evenementen georganiseerd.

5.1. Expertmeeting geschiedenisonderwijs Nederlandse universiteiten

De jaarlijkse expertmeeting voor opleidingscoördinatoren en -directeuren stond in 2021 deels in het teken van de gevolgen van de Covid-19-pandemie. Concrete resultaten van deze bespreking waren de aansluiting van het KNHG bij het samenwerkingsverband Normaal Academisch Peil en de brief met de noodkreet die naar 23 archieven is verzonden. Daarnaast presenteerde promovenda en Jong KNHG-lid Lema Salah haar project *Decolonize the curriculum*.

5.2. Nacht van de Geschiedenis

Op 30 oktober opende het Rijksmuseum zijn deuren voor de zeventiende Nacht van de Geschiedenis. Sinds 2018 is het KNHG een van de vaste organiserende partners. Zoals ieder jaar is 'de Nacht' ook de afsluiting van de Maand van de Geschiedenis. Het thema van de Maand van de Geschiedenis was 'Aan het werk'. De organiserende partners achter de Nacht van de Geschiedenis hebben dit brede thema vertaald in 'Ongezien werk door de eeuwen heen' en hebben ervoor gekozen het thema te koppelen aan de objecten in de zalen van het Rijksmuseum. In totaal kochten bijna 700 mensen een kaartje voor de Nacht, die vanwege de Covid-19-maatregelen eindigde om 23 uur.

Poster voor de Nacht van de Geschiedenis 2021

5.3. Jaarcongres

Het Jaarcongres Wereldburgerschap in beweging: in geschiedenis, erfgoed en onderwijs vond plaats op vrijdag 12 november 2021 in het Nationaal Archief te Den Haag. Marjolein ’t Hart en Kwame Anthony Appiah hielden de (digitale) *keynotes*. Daartussen was er een panel over wereldburgerschap en onderwijs, en een panel over werelderfgoed. Bij dit live congres waren 90 deelnemers aanwezig.

Banner voor het Jaarcongres 2021 in het Nationaal Archief te Den Haag

5.4. Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden in de pauze van het Jaarcongres op 12 november, in het Nationaal Archief te Den Haag. Tijdens de vergadering stemden de leden in met de voordracht van zeven nieuwe bestuursleden. Tevens gingen de leden akkoord met een voorgestelde statutenwijziging als gevolg van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR), die per 1 juli 2021 in werking trad. Er waren 41 KNHG-leden aanwezig bij de Algemene Ledenvergadering.

5.5. Webinars

- Donderdag 25 februari 2021: verkiezingswebinar in samenwerking met NL-Lab over politiek en religie, met George Harinck, Bart Wallet, Ernst van den Hemel en Sakina Loukili.
  Met het oog op de landelijke verkiezingen van 17 maart gingen de sprekers in op de brandende vraag: hoeveel ruimte laten religie en politiek elkaar, en hoe komt dit tot uiting anno 2021?

- Donderdag 3 juni 2021: webinar over de terugkeer van de lokale geschiedenis, met Arnoud-Jan Bijsterveld, Dennis Bos en Judith Pollmann.
  In dit webinar bogen de sprekers zich over de vraag waarom lokale of regionale geschiedenis als uitgangspunt voor het grotere verhaal zijn 'waarde' verliest naarmate we dichter bij het heden komen. Wat zou meerwaarde kunnen zijn voor moderne geschiedenis van een regionale of lokale insteek?

6. Internationaal

6.1. Beleid

KNHG is een van de vele historische beroepsverenigingen die er wereldwijd zijn. Met een aantal van deze internationale zusterverenigingen heeft het KNHG nauwe banden. Deze contacten zijn op bestuurlijk alsook op organisatorisch niveau. De belangrijkste beweegredenen om deze contacten te onderhouden zijn om kennis uit te wisselen en om te leren van elkaars ervaringen. Het bureau heeft de activiteiten die de zusterverenigingen van het KNHG in het buitenland hebben ontplooid, gevolgd en gedeeld via de website en nieuwsbrieven.

6.2. CISH/ICHS

Voorzitter Henk te Velde en bureaudirecteur Antia Wiersma hebben in het voorjaar van 2021 de twee algemene ledenvergaderingen van het Comité international des sciences historiques/International Committee of Historical Sciences (CISH/ICHS) digitaal bijgewoond. Naast het goedkeuren van de begroting en de verkiezing van nieuwe bestuursleden van CISH/ICHS hebben de leden ook gestemd voor de locatie van het wereldcongres in 2026. De keuze is gevallen op Israël.

6.3. Verband der Historiker und Historikerinnen Deutschland (VHD)

Van 5 tot en met 8 oktober organiseerde het Verband der Historiker und Historikerinnen Deutschlands (VHD), de Historikertag 2021. Deze geheel digitale editie vanuit München had als thema *Deutungskämpfe*. Het KNHG heeft aandacht besteed aan de Nederlandse bijdragen aan dit congres.

7. Communicatie

7.1. Websites

7.1.1. KNHG.nl

In tegenstelling tot 2020, toen het fenomeen lockdown nog nieuw was, heeft het KNHG in 2021 weinig corona-activiteiten op zijn website ontplooid. Wel is de samenwerking met het webdesignbureau Code Clear opgezegd, en is de website ondergebracht bij de afdeling Digitale Infrastructuur (DI) van het Humanities Cluster van de KNAW. Deze overgang stelt het team in staat om zelf meer technisch onderhoud aan de 'achterkant' van de website te doen. Een ander groot voordeel is dat de kennis en kunde rondom de website nu 'in eigen huis' te vinden is.

In 2021 is de website van het KNHG doorlopend actueel gehouden, zowel technisch als inhoudelijk. Zo is er een nieuw dossier aangelegd over de totstandkoming van de Vlaamse canon en de verschillende zienswijzen daarop. Ook heeft het gratis studentlidmaatschap een meer prominent plek gekregen op de website en is er maandelijks extra aandacht voor de nieuwsbrief in de vorm van een nieuwsbericht. Verder zijn de eerste stappen gezet richting de opzet van een multimediaal beroepsplatform op KNHG.nl, dat de verschillende sectoren waarin geschiedenisalumni werkzaam zijn beter zichtbaar moet maken.

7.1.2. Historici.nl

In totaal verschenen er in 2021 59 bijdragen op Historici.nl en bezochten ruim 67.000 unieke bezoekers de website. Op Twitter had @HistoriciNL eind december 5.374 volgers, op Facebook 1.520 en op LinkedIn 1.550. Sinds het eind van 2020 heeft Historici.nl ook een actieve Instagram-pagina, die op het moment van schrijven 863 volgers telt.

In 2021 werden drie nieuwe dossiers opgestart, waarin verschillende bijdragen zijn opgenomen. Naar aanleiding van de Tweede Kamerverkiezingen in maart werd het Dossier Kiezen & Formeren aangelegd. Daarna volgden het Dossier Universiteit van de Toekomst over de toekomst van de universiteit en de academische wereld vanuit een historisch perspectief, en het Dossier Gender en Arbeid over zeventiende-eeuwse genderverhoudingen op de werkvloer, naar aanleiding van het thema van de Nacht van de Geschiedenis: (On)gezien werk. Verder liep de Blogserie Vroegmoderne Publieksdiplomatie, die in 2020 van start is gegaan, door in 2021.

In 2021 is tevens een nieuw Beleids- en Werkplan ontwikkeld voor de periode 2021-2023. Dit plan, dat volgt op het vorige Beleidsplan 2019-2020, geeft de richtingen aan waarin Historici.nl zich wil bewegen. Voor een belangrijk deel vloeit het voort uit een brainstorm die de redactieraad hield op 4 februari 2021. In het concept van het Beleids- en Werkplan 2021-2023 was het idee opgevat voor een nieuwsrubriek op Historici.nl, die het aantal bezoekers moest vergroten. Aangezien dit plan niet de goedkeuring kreeg van het managementteam van Huygens ING gaat de redactieraad in 2022 op zoek naar een alternatief.

De redactieraad van Historici.nl is in 2021 vier keer bij elkaar gekomen, op 4 februari, 20 mei, 12 oktober en 7 december. Tevens kwam de stuurgroep Historici.nl, die bestaat uit de redactieraad plus de

voorzitter van het KNHG (Henk te Velde) en de directeur van het Huygens ING (Lex Heerma van Voss), bijeen op 8 juli. Deze bijeenkomsten stonden vooral in het teken van het nieuw opgestelde Beleids- en Werkplan.

7.1.3. Historicidagen.nl

In 2021 is de website van de Historicidagen in Rotterdam doorlopend actueel gehouden. In maart moest echter bekend worden gemaakt dat het evenement een jaar zou worden uitgesteld, naar augustus 2022. Op Historicidagen.nl verscheen in 2021 informatie over het indienen en herbevestigen van bijdragen, het voorlopige programma, de tarieven en de belangrijke vacature voor een juniormedewerker communicatie en administratie.

De binnengekomen bijdragen zijn dit jaar structureel bijgehouden in het in 2020 aangeschafte nieuwe Easydus-systeem. Ook is een begin gemaakt met het inrichten van de registratiemodule binnen dit systeem. Deze moet voor de inschrijving van de Historicidagen in maart 2022 opent, gereed zijn.

7.2. Sociale media

Het KNHG heeft een Twitter-account, een LinkedIn-pagina en geeft een digitale nieuwsbrief uit, die op het moment van schrijven 1.474 ontvangers heeft. BMGN heeft een Twitter-account en een Facebook-pagina. Historici.nl heeft een Twitter-account, een Facebook-pagina en een Instagram-pagina. Jong KNHG heeft een Facebook-pagina, een Twitter-account en een Instagram-pagina.

Maand	**Website KNHG.nl***	**Website Historici.nl***	**Twitter-volgers KNHG.nl****	**Twitter-volgers BMGN****	**Twitter-volgers Historici.nl****	**Mail nieuwsbrief geopend**	**Geklikt op nieuwsbrief**
januari	2.200	7.100	2.071	2.296	5.025	610	261
februari	2.000	6.700	2.108	2.328	5.086	571	216
maart	2.700	6.500	2.150	2.345	5.156	722	181
april	2.100	6.300	2.171	2.361	5.183	546	140
mei	3.900	5.100	2.215	2.366	5.197	610	256
juni	3.700	4.700	2.242	2.377	5.234	303	107
juli	2.500	4.300	2.247	2.389	5.249	584***	242***
augustus	1.500	4.300	2.245	2.391	5.269	584***	242***
september	2.600	5.300	2.252	2.396	5.277	541	171
oktober	3.000	6.000	2.262	2.397	5.310	652	212
november	2.900	5.500	2.282	2.406	5.349	580	161
december	3.100	5.600	2.290	2.422	5.383	578	163
Totaal	28.500	67.400	2.290	2.422	5.383	6.297	2.110

*Aantal unieke bezoekers. Google Analytics rondt aantallen af op honderdtallen.
**Op laatste dag van betreffende maand.
***In de maanden juli en augustus kwam één zomernieuwsbrief uit.

7.3. Nieuwsbrieven, zomer- en nieuwjaarsgroeten

Nieuwsbrief

De digitale nieuwbrief wordt elke maand verstuurd rond de 15e dag aan leden en belangstellenden. Deze bevat relevant nieuws en informatie voor de lezers over het bureau, internationale ontwikkelingen, de Historicidagen, updates van Historici.nl, Jong KNHG en BMGN – *Low Countries Historical Review*, en sluit af met een overzicht van KNHG-bestuurs- en/of bureauleden en/of BMGN-redactieleden in de media. In 2021 zijn 11 nieuwsbrieven verstuurd. In juli/augustus verscheen één zomernieuwsbrief.

Zomergroeten

In 2021 werden vier zomergroeten verstuurd: naar alle KNHG-leden en relaties van het KNHG, namens de BMGN, Historici.nl en de Historicidagen, zie hieronder.

Nieuwjaarsgroeten

In 2021 werden ook vier nieuwjaarsgroeten verstuurd: naar alle KNHG-leden en relaties van het KNHG, namens de BMGN, Historici.nl en de Historicidagen, zie hieronder.

8. Tijdschrift BMGN – *Low Countries Historical Review*

8.1. BMGN – LCHR

Als uitgever van BMGN – *Low Countries Historical Review* (BMGN – *LCHR*) levert het KNHG een belangrijke bijdrage aan de geschiedwetenschap. Sinds 2012 verschijnt BMGN – *LCHR* in *diamond open access*. In 2021 verschenen drie reguliere nummers en één jubileumnummer ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van het tijdschrift in zijn huidige vorm.

Publicatieplatform

Sinds maart 2021 verschijnt BMGN – *LCHR* op OpenJournals, een tijdschriftenplatform dat mogelijk gemaakt wordt door een samenwerking tussen de KNAW, NWO en Stichting OPUS. Het volledige archief van BMGN – *LCHR* is overgezet naar dit nieuwe platform en ook het opgebouwde gebruikersbestand is succesvol gemigreerd naar OpenJournals. In januari en februari werd BMGN – *LCHR* nog gepubliceerd via UOpen Journals bij Ubiquity Press te Londen.

Als vertegenwoordiger van het veld van historische tijdschriften in Nederland is het KNHG actief betrokken bij de ontwikkeling van OpenJournals. Namens het KNHG neemt directeur Antia Wiersma deel aan de werkgroep die verantwoordelijk is voor verdere ontwikkeling van het platform bij het Humanities Cluster, dat onderdeel is van de KNAW. Tessa Lobbes maakt deel uit van de klankbordgroep van OpenJournals, waar zij de uitgangspunten van BMGN – *LCHR* bewaakt. Voor OpenJournals vervult Hans Spijker twee dagen per week de functie van 'redactionele ondersteuning'. In die hoedanigheid is hij medeverantwoordelijk voor het beheer van het platform en is hij het eerste aanspreekpunt voor (technische) vragen van tijdschriftredacties.

De overstap naar OpenJournals heeft invloed gehad op redactionele praktijken van BMGN – *LCHR*. De (bureau)redactie had zich ten doel gesteld om in 2021 het publicatieproces van BMGN – *LCHR* in grotere mate te beheren via een online 'journal management system' (OJS), om redactionele procedures overzichtelijker te maken, te stroomlijnen en te versnellen. Sinds de zomer van 2021 wordt dan ook intensiever gebruikgemaakt van het online publicatiesysteem. Rozemarijn van de Wal heeft een belangrijke rol gespeeld in de implementatie van OJS en redactieleden uitgebreid geïnstrueerd over het gebruik ervan.

8.2. Redactie

Dirk Jan Wolffram (Rijksuniversiteit Groningen), voorzitter tot 1 januari
Frederik Buylaert (Universiteit Gent), vice-voorzitter tot 12 november
Alicia Schrikker (Universiteit Leiden), tot 1 januari
Marnix Beyen (Universiteit Antwerpen)

Idesbald Goddeeris (KU Leuven)
Danielle van den Heuvel (Universiteit van Amsterdam), tot 1 januari
Maïka De Keyzer (KU Leuven)
Pim Huijnen (Universiteit Utrecht), vice-voorzitter vanaf 12 november

8.3. Recensies

Sinds 2017 worden de recensies online en doorlopend in een apart *review issue* gepubliceerd. Deze werkwijze bevordert snel recenseren en snel publiceren van recent verschenen studies. In 2021 publiceerde BMGN – *LCHR* zestig recensies. Het aantal gepubliceerde recensies ligt lager ten opzichte van 2020, toen zeventig besprekingen werden gepubliceerd.

In totaal ontving het redactiebureau in 2021 55 besprekingen, waarvan het er 47 in hetzelfde jaar publiceerde en één afwees. In 2021 werden nagenoeg even veel recensies naar het bureau gestuurd als in 2020. Daarnaast publiceerde de BMGN – *LCHR* dertien recensies die eind 2020 door de auteurs waren ingediend. Eind december 2021 verwacht de bureauredactie nog 74 uitgezette besprekingen te ontvangen. De voortdurende Covid-19-pandemie veroorzaakt, net als in 2020, vertraging bij auteurs.

8.4. Samenwerking met Kleio

De samenwerking met de Vereniging van Geschiedenisdocenten in Nederland (VGN) is dit jaar voortgezet. Op aangeven van het redactiebureau van de BMGN – *Low Countries Historical Review* benadert de redactie van het vaktijdschrift voor geschiedenisdocenten, *Kleio*, een of meerdere BMGN-auteurs voor een verkorte Nederlandstalige versie van hun artikel, toegespitst op het doelpubliek van geschiedenisdocenten. Dit artikel wordt in *Kleio* gepubliceerd en dient ter inhoudelijke verdieping van de kennis van docenten. Zo verscheen een ingekorte versie van de bijdrage van Jan Burgers en Rik Hoekstra over de Digitale Charterbank Nederland (BMGN 136:3) in *Kleio* 7.

8.5. Inhoudelijke vernieuwing

8.5.1. Online first

In september 2021 introduceerde BMGN – *LCHR* de mogelijkheid tot 'online first'-publiceren. Hierdoor kunnen geaccepteerde bijdragen online gepubliceerd worden voordat zij op een later moment in gedrukte vorm zullen verschijnen. Het gaat hierbij om artikelen waarvan de redactie meent dat zij zo snel mogelijk gepubliceerd dienen te worden, bijvoorbeeld omdat het onderwerp van het artikel nauw aansluit bij actuele vraagstukken, of omdat de publicatie een cruciale bijdrage levert aan een wetenschappelijk debat. Het eerste 'online first'-artikel dat BMGN – *LCHR* publiceerde was 'Gas, Oil and Heritage: Well-oiled Histories and Corporate Sponsorship in Dutch Museums (1990-2021)' van Gertjan Plets en Marin Kuijt, dat tevens het best gelezen BMGN-artikel van 2021 werd.

8.5.2. Digital Tools: Reflections

In het derde nummer van BMGN – *LCHR* in 2021 lanceerde het tijdschrift de nieuwe rubriek 'Digital Tools: Reflections'. In deze categorie plaatst BMGN – *LCHR* bijdragen die reflecteren op de betekenis van digitale tools voor de geschiedwetenschap. Dit omvat onder andere evaluaties van digitale bronnencollecties, besprekingen van nieuwe digitale hulpmiddelen of methodes, of reflecties op hoe de geschiedwetenschap is veranderd (of juist niet) als gevolg van digitale ontwikkelingen. Het artikel 'De Digitale Charterbank Nederland. Grootschalige digitale bronontsluiting en het historisch onderzoek' van Jan Burgers en Rik Hoekstra is de eerste bijdrage die in deze categorie is verschenen.

8.5.3. Repliek en dupliek

In 2021 besloot de redactie van BMGN – *LCHR* om auteurs in bepaalde gevallen de mogelijkheid te geven te reageren op een recensie van haar of zijn in BMGN besproken publicatie. Tevens mag de recensent een slotreactie geven op de repliek van de auteur. Deze repliek en een eventuele dupliek worden uitsluitend online gepubliceerd. Het recht op repliek wordt toegekend als het de recensieredacteur gewettigd lijkt, in overleg met het redactielid wiens expertise het dichtst aansluit op de monografie in kwestie en de voorzitter van de redactie.

In 2021 plaatste BMGN – *LCHR* één repliek en één dupliek: een weerwoord van Herman Langeveld en Bram Bouwens op de recensie van hun boek *Whisky, wapens en weelde* door Diederick Slijkerman, en een slotreactie van laatstgenoemde.

8.6. Actualiteitsparagraaf

In het kader van het jubileumjaar hebben redactie en redactiebureau van BMGN – *LCHR* besloten vanaf 2020 een actualiteitsparagraaf toe te voegen aan nieuw gepubliceerde artikelen. Sindsdien wordt elke auteur verzocht een korte alinea te schrijven waarin hij of zij het onderzoek verbindt aan actuele, maatschappelijke vraagstukken of gebeurtenissen, en/of de relevantie van het onderzochte materiaal helder en voor een breed publiek toelicht. Deze paragraaf wordt toegevoegd aan de online publicatie op de website. Ook alle drie de reguliere nummers van dit jaar bevatten dergelijke paragrafen.

Het doel van de actualiteitsparagraaf is eveneens om media-aandacht voor nieuwe BMGN-publicaties te genereren. Het KNHG-bureau maakt, in samenwerking met het redactiebureau, van de actualiteitsparagraaf een persbericht.

Naast de actualiteitsparagraaf heeft het redactiebureau bij het eerste online first-artikel van Gertjan Plets en Marin Kuijt, 'Gas, Oil and Heritage: Well-oiled Histories and Corporate Sponsorship in Dutch Museums (1990-2021)' besloten om een korte video te laten maken door Jaar & Dag Media, waarin auteurs op locatie hun onderzoek toelichten. Deze initiatieven van publiekswerking hebben geleid tot de nodige media-aandacht (zie hoofdstuk 9).

9. KNHG en BMGN in de media

Makelaarsrol KNHG

In 2021 heeft KNHG meerdere malen zijn makelaarsrol in het historische veld kunnen vervullen. In mei werd het benaderd door de VPRO om suggesties voor namen van historici aan te leveren voor een nieuwe documentaireserie over historische onderwerpen waar een grote tijdsdruk op rust. In september vroeg *AD Amersfoortse Courant* KNHG naar een historicus die iets wilde vertellen over de iconische waarde van Paleis Soestdijk.

KNHG in de media

Het KNHG ondersteunde de actie van een brede coalitie van studenten, bestuurders, vakbonden, werknemers en wetenschappers verbonden aan de 14 Nederlandse universiteiten, verenigd onder de naam Normaal Academisch Peil (NAP), om structureel 1,1 miljard euro te investeren in het Nederlandse wetenschappelijk onderwijs. In november verscheen een open brief van NAP in het *Algemeen Dagblad*, die mede door KNHG ondertekend was.

© ANP

Academisch onderwijs zakt naar middenmoot

OPINIE **In een open brief aan de formerende partijen dringen bestuurders van achttien organisaties en veertien universiteiten aan op forse investeringen in het academisch onderwijs.**

Bestuurders van 19 onderwijsorganisaties en 14 universiteiten 06-11-21, 10:47

BMGN in de media

In maart 2021 werden Geertje Mak, Maaike Derksen en Chiara Candaele naar aanleiding van de publicatie van het themanummer 'Child Separation: (Post)Colonial Policies and Practices in the Netherlands and Belgium' (BMGN 135:2/3) uitgenodigd voor een rondetafelgesprek bij het radioprogramma OVT.

Geertje Mak spreekt in OVT over child separation *in Nederlandse en Belgische koloniale projecten*

Het artikel ‘Struggling Over Healthy Lifestyles: The Dutch Nutrition Education Bureau and the Individualisation of Public Health (1940-1980)’ (BMGN 136:1) leidde tot een interview met Jon Verriet in Nieuwsweekend van Omroep MAX in april 2021.Naar aanleiding van de publicatie van het artikel ‘Gas, Oil and Heritage’ (BMGN: Online first) werden Gertjan Plets en Marin Kuijt op 19 september 2021 geïnterviewd in het radioprogramma OVT over de invloed van sponsoring door de fossiele industrie op de publieke erfgoedsector. Het artikel van Plets en Kuijt werd ook uitgebreid besproken in *Nederlands Dagblad* en het Belgische tijdschrift *Mondiaal Nieuws*.

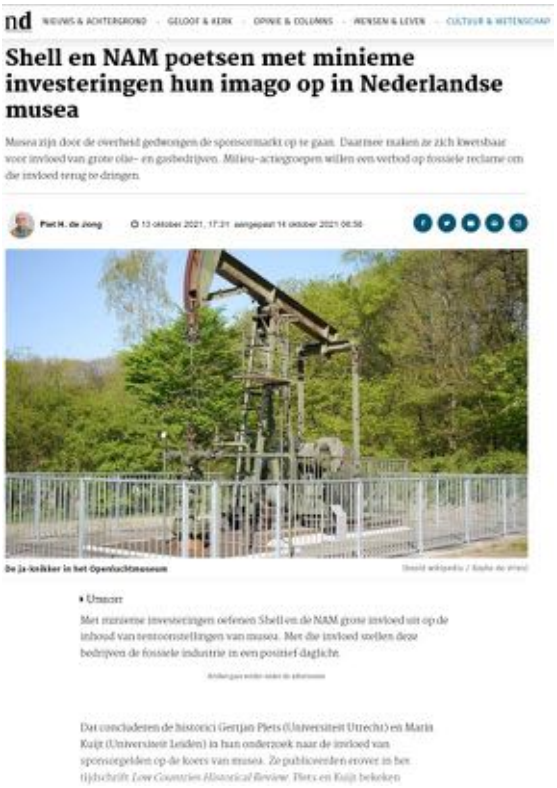

nd NIEUWS & ACHTERGROND · GELOOF & KERK · OPINIE & COLUMNS · MENSEN & LEVEN · CULTUUR & WETENSCHAP

Shell en NAM poetsen met minieme investeringen hun imago op in Nederlandse musea

Musea zijn door de overheid gedwongen de sponsormarkt op te gaan. Daarmee maken ze zich kwetsbaar voor invloed van grote olie- en gasbedrijven. Milieu-actiegroepen willen een verbod op fossiele reclame om die invloed terug te dringen.

Piet H. de Jong · 13 oktober 2021, 17:31 aangepast 14 oktober 2021 06:56

De ja-knikker in het Openluchtmuseum

• Umcor

Met minieme investeringen oefenen Shell en de NAM grote invloed uit op de inhoud van tentoonstellingen van musea. Met die invloed stellen deze bedrijven de fossiele industrie in een positief daglicht.

Dat concludeeren de historici Gertjan Plets (Universiteit Utrecht) en Marin Kuijt (Universiteit Leiden) in hun onderzoek naar de invloed van sponsorgelden op de koers van musea. Ze publiceerden erover in het tijdschrift *Low Countries Historical Review*. Plets en Kuijt bekeken

Een uitgebreide bespreking van het artikel van Gertjan Plets en Marin in Nederlands Dagblad

10. Vooruitblik

Voor 27 maart 2022 moet de inschrijving van de bestuursleden in het UBO-register plaatsvinden. Die afkorting staat voor *Ultimate Beneficial Owner*. De inschrijving is een nieuwe wettelijke verplichting waarbij organisaties hun bestuur moeten registreren. Het register is bedoeld om fraude, terrorismefinanciering of witwassen van crimineel geld te voorkomen. Ook verenigingen zoals het KNHG moeten hun besturen in dit register laten opnemen.

In april 2022 verwacht het KNHG antwoord op het verzoek ter bestendiging van het predicaat Koninklijk. Deze aanvraag is in april 2021 ingediend bij de burgemeester van Den Haag, de statutaire vestigingsplaats van het genootschap. Mocht dit verzoek worden afgewezen, dan zullen het logo en alle uitingen van het KNHG moeten worden aangepast. Wanneer er duidelijkheid is over de bestendiging van het predicaat Koninklijk, zal de voorgenomen statutenwijziging in het kader van de invoering van de WBTR worden doorgevoerd.

Eind april 2022 organiseert het KNHG een fysiek voorjaarscongres onder de titel *Bloed, kruit en tranen. Betekenis en herdenking van het Rampjaar 1672* in het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) in Den Bosch. De organisatie van dit congres geschiedt in samenwerking met Vrienden De Witt en het Platform Rampjaar Herdenking. Het wordt de eerste keer dat het KNHG een congres in Brabant organiseert. Het middagprogramma valt uiteen in twee rondes sessies, die geselecteerd zijn na een oproep tot bijdragen. Eind augustus 2022 wordt de derde editie van de Historicidagen georganiseerd in Rotterdam, die oorspronkelijk voorzien was voor 2021.